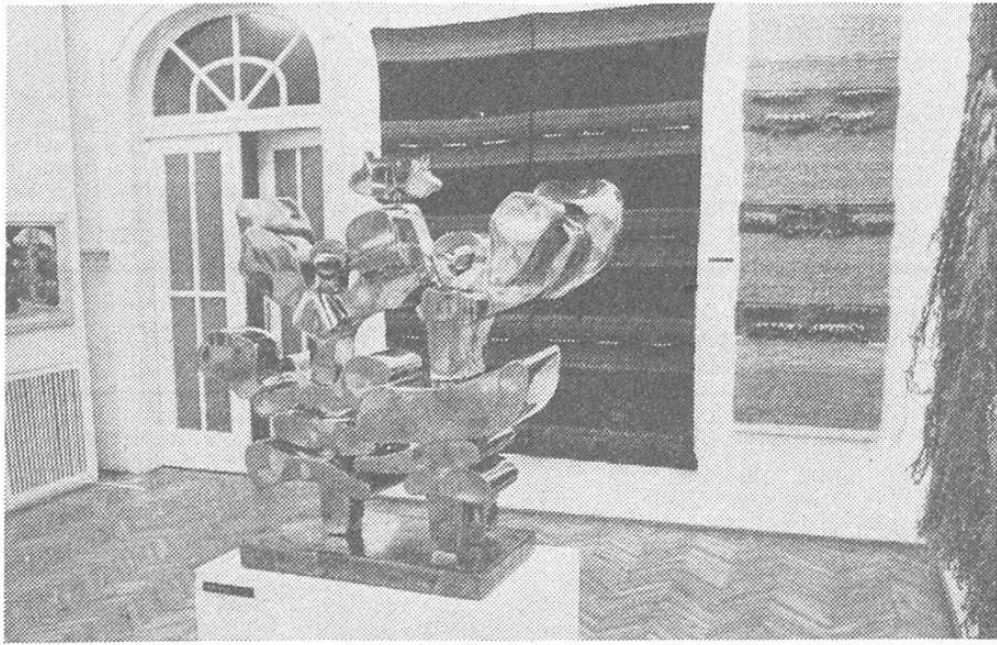

Vasas Károly: Népek barátsága

Miskolci

Téli Tárlat

A Miskolci Galéria decemberi kiállításai mindig felhívják magukra a figyelmet. A páratlan években az országos grafikai biennálé úgy is felénk fordítja az érdeklődés pász-táját, hogy Miskolc, a város mennyiben és hogyan őrzi „felnevelő” funkcióját, feladatait? Azaz, őrzi-e a miskolci művésztelep azt a meghatározó szerepkörét, amelyet felvállalt harminc évvel ezelőtt. A páros években a Miskolci Téli Tárlat váltja ki ezt az érdeklődést. Napjainkban is, noha — és erről még nem szüntek meg vitázni a szakemberek — vonzása már korántsem terjed ki a hazai képzőművészet egészére. A megszorított orszá-gos tárlatok egyben azt is jelentették, hogy váltás-ra volt szükség; így lett ez a kiállítás az utóbbi időkben az Észak-Magyarorszá-gon élő alkotók bemutat-kozó-felmérő lehetősége, s azoké, akik születésük, munkájuk nyomán valami-vel erőteljesebben kötőd-nek e régióhoz.

Ebből adódik viszont, hogy semmiféleképpen nem léphetünk fel e kiállításon valamiféle teljes kereszt-metszet igényével, a napja-inkban vitális művészeti törekvések és irányzatok inkább töredékes-jelzéssze-rűséggel vannak csak je-len. Önmagában ez nem baj. Hiszen az itt élők művészi ars poeticáját fel tudja mutatni a maga tel-jességgel.

Erre határozott törekvé-sek vannak. Tulajdonkép-pen ezért nyitottak a ren-dezők, megteremtve a be-mutatkozás lehetőségét az amatőr képzőművészeti mo-zgalom legjobbjainak. Abból indultak (indulhat-tak) ki, hogy a művészi érték az egyedüli mérce, az eligazító jelzés. Túl azon, hogy egy ilyen ran-gos tárlaton való bemutat-kozás ösztönzőleg hathat az amatőr alkotóra, egy egészséges „versengés” is kialakulhat, s nem utolsó-sorban a „profi” művészet is tágíthatja horizontját. Tapasztalatunk szerint a zsűri válogatási szempont-jait is ez vezérelte, s az ismert amatőrök közül is

a valóban arra érdemesek kaptak meghívást.

Ennek ellenére, vagy ez-zel együtt úgy érezzük, hogy akárcsak az elmúlt években annyiszor, most sem sikerült igazán a régió művészeti arcának sok-színű karakterisztikus je-gyeit felmutatni. A néző számára tulajdonképpen csak a látottak, a láthatóak a fontosak. De alig ha-lehet észrevétlenül hagyni, hogy sok a hiányzó név. Akkor is így van ez, ha a díjazott alkotások és alkotók valóban értékes mun-kákkal jelentkeztek. Tóth Imre, Wiest József, Kunt Ernő, Feledy Gyula, Pető János, Vasas Károly, Csik-szentmihályi Róbert, Bo-bály Attila nevét kell elsősorban említeni (ők az idei tárlat díjazottjai). De Mager Agnes, Mezey Ist-ván, Szanyi Péter vagy Varga Éva neve is ide kí-váncsozik a sorba. A felsorolásból is kitűnik, hogy a plasztikai anyag kiemel-kezik a „mezőnyből”, egy-

segebbnek, erőteljesebb-nek tűnik, az irányzatok sokféleségében is hangsú-lyosnak. A festmény és a grafika inkább számbeli fölényben van, nagyon sok bizonytalanság, utánérzés kísért általuk.

Néha még olyan érzése is van a látogatónak, mint-ha a kötelező penzum, s nem a művészi mondanivaló vezette volna az alkotó kezét. Az említettek munkáin kívül kevés az olyan mű, amely igazán, eredetiségével tud hatni. Nyilvánvaló, hogy a ren-dezők tisztázták végig gondolni a tárlat művészi kiteljesí-tésének útjait, de az alig-ha kérdőjelezhető meg, hogy ezt az utat (utakat) végig kell járni. A Miskol-ci Téli Tárlat már csak múltja és hagyományai mi-att nem engedheti meg ma-gának, hogy a közhelyek, s a középszerű művek át-lagos kiállításává degradá-lódjon. Meglehet, kemény szavak ezek, de azon va-gyunk, hogy nemcsak a résztvevők neve adhat rangot, hanem — s igazá-ból — maguk a kiállított művek. Maga a Miskolci Téli Tárlat is az útkere-sés, a megújulás jegyeit-lejeit mutatja. Reményked-hetünk, hogy meg is talál-ják azokat a belső rendező-formákat, amelyek meghoz-hatják újból felfelé emel-keését.

Csutorás Annamária

Csik-szentmihályi Róbert két plasztikája

Második alkalommal ren-dezték meg Mezőkövesden a zeneiskolai tanárok megyei kamarazene-találkozóját. A házigazdák mindenre kiter-jedő figyelemmel és szerez-vevők fogadására. Az I. László Gimnázium és Szak-középiskola vörös brokáttal ékesített dísztermében no-venber 22-én reggel 10 órá-tól — a rövid ebédszünet-től eltekintve — megszakítás nélkül váltották egymást a kamaracsoportok.

Az egész város szívügyé-nek tekinti a találkozók si-keres megszervezését. Az idelátogató zenetanárok nem csupán szakmai találkozó-nak érzik ezt az eseményt. Barátságok szövődnek, érez-hetően a maguk örömeire is játszanak. A sikeres szerep-lés érdekében szabad perce-iket gyakorlással töltik, nemritkán a családtól von-ják el magukat, régen várt hétvégi programokat áldoz-nak föl az együttműködés kedvéért. Megszállottan le-mezeket hallgatnak, kotta-tárakat bújnak, volt tanáraikat is gyakran fölkeresik hasznos tanácsaikért.

*

Drotár Gabriella, a me-zőkövesdi zeneiskola igaz-gatója fáradhatatlanul irá-nyítja a rendező kollégákat és tanítványokat. „Terülj asztalkám” várja az érkező-ket az előcsarnokban, friss és forró a kávé. Az izléses kiállítású programfüzet ze-nei csemegéket kínál.

Amíg a „zsűri” érkezik, beszélgethetünk. „Inspirál-ni szeretnénk a nehezebben kimozduló kollégákat. Ha mi csináljuk, ők is kedvet kaphatnak” — mondja Dro-tár Gabriella. „Mezőköves-den igen népszerű a házi-műsikálás, öt éve rendsze-resen műveljük. 1984-ben keletkezett az ötlet: két-évenként kamarazene-talál-kozákat rendezni Mezőkö-vesden. Ennek a műfajnak a mi városunkban szépszá-mú és lelkes közönsége van. A zeneiskolában 290—300 gyere-kekkel dolgozunk, mindany-niukhoz közel áll a társas-zene. A közeljövőben sze-retrnék megkapni a 120. számú szakmunkásképző ré-gi épületét, melyben 14—15 tanterem kialakítása is le-hetséges volna.”

A beszélgetés itt félbe-szakadt, megérkezett a zsű-ri: Tózsér Dániel, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főis-kola miskolci tagozatának igazgatója, dr. Pataky Ist-vánné, az OPI főmunka-

Házimuzsika — közönség előtt

A kamarazene-találkozó után

társa és Varasdy Frigyes, a Liszt Ferenc Zeneművé-szeti Főiskola budapesti ta-nárképző tagozatának taná-ra

*

A hivatalos megnyitón dr. Szabó Endre, a Mezőkö-vesdi Városi Tanács V. B. osztályvezetője köszöntötte a zenetanárokat és közönsé-güket, mondta el „bátorító” szavait. A vendéglátók két hangversenyt szerveztek. Özd, Leninváros, Kazinc-barcika, Sátoraljaújhely, Me-zőkövesd és Miskolc szép-számú küldöttséggel képví-seltette magát.

Gördülékenyen követik egymást a produkciók. Liszt-műveket ad elő Kőrödy Ma-riann és Állné Szabó Klá-ra, az Egressy Béni Zeneis-kola tanárai. A miskolci pe-dagógusok ritkán hallható Liszt-műveket tűztek műso-rukra, ihletett tolmácsolás-sal. Haydn: G-dúr trióját stílusosan és összedolgozott előadásban halljuk Zs. Nagy Mária (zongora), dr. Schultz Györgyné (fuvola) és G. Barna Katalin (cselló) inter-pretációjában. Ök három a 6. Számú Általános Iskola zenetanárai. Produkciójukat a jól megválasztott tempók, valamint a lassú tétel gyö-nyörű frazirozása tette em-lékezetessé. A Schubert: Va-riációk előadásakor ismét a pódiumon látjuk Zs. Nagy Máriát, partnere ezúttal Sza-bóné Tóth Ágnes. Éneklő hang, érzékenység a színek-re és fényekre, ezentúl a schuberti rezignáció és mel-lankólia is kifejeződik játé-kukban. Emlékezetes volt Apró László fuvolajátéka a Beethoven-szerenádban, Bá-lint Béla klarinétjátéka a Beethoven-trióban. A Giuli-ani-szonatában Juhász László remekelt, partnere Kriston Katalin volt. A Vámos-há-zaspár a nyomtatott műsor-tól eltérően Bach: c-moll kettős versenyének sorrend-ben II—I. tételét játszotta. A fúvósok a későbbiekben is „főlényben” maradtak.

Kiemelkedik közülük Kari-káné Hubay Éva oboa- és Gecse István klarinétjátéka. Dr. Heigerné Varga Mária a Weber Concertino és a Bo-za-fantázia rendkívül kényes zongoraszólamát nagyszerű-en oldotta meg. Szép pilla-natokat szerzett számunkra Nagy Marianna csellójátéka is, akit Drotár Gabriella kí-sért. Képviseletét magát a modern zene is. Ezen alkotások közül kiemelkedett Ujj Viktor Géza: Diverti-mentójának előadása. A da-rab fúvósötöstre készült, tisztán és érthetően szólt meg a Sátoraljaújhelyi Fú-vósötös tolmácsolásában. Je-len volt a szerző is, aki itt hallotta először saját művét.

*

A vonós-kamarazene leg-szebb és legklasszikusabb alkotásai — a vonóstriók és vonósnégyesek — sajnos nem szerepeltek a találkozó koncertjein. Ezt főleg azért sajnáljuk, mert sok jó fel-készültségű vonóstanár mű-ködik a megye zeneiskolái-ban. A következő elgondol-kodtató sorokat Doráti An-tal visszaemlékezéseiből idézzük: „Nagyapám a Ma-gyar Államvasutak alkalmazottja volt, de ez csak a megélhetését biztosította. Iga-zi elhivatottsága a hegedű-lés lett... Otthona Budapest zenei életének egyik köz-pontja volt. Nála játszott Joachim József vonósnégye-seket övele együtt, vala-hányszor csak Pesten megfordult: a „házi vonósné-gyes” csellistája Popper Dá-vid volt... Külön Haydn-üléseket rendeztünk, alkalmanként 3—4 vonósnyegyet játszottunk el... Hogy ez az élmény mit jelentett szá-momra, az csak évtizedekkel később derült ki.”

Mezőkövesd két év múlva ismét várja a kamarazene művelőit és barátait, hagyománymint teremtve ezzel Matyó-föld szívében az igényes zenekultúra számára.

Gergely Péter

Könyvböngésző

Nótakedvelők lexikona — Liszt — Beethoven

Három érdekes könyvet adott közre a minap a Ze-neműkiadó. Az egyik min-den bizonnyal igen széles olvasóréteghez szól, a má-sik kettő a zene génuszai, a zenetörténet iránt inten-zívebben érdeklődők ígé-nyeit elégíti ki.

Nótakedvelőknek a címe Leszler József nagyszabású, valójában a magyar nótá és műdal témaköréhez tartozó ismereteket, s főleg azok művelőinek bemutatását kí-náló lexikonszerű kötetnek. A négyszáz oldalas kötet kö-zel ötszáz dalszöveget is közread, a fő mondandója azonban nem ez, hanem a különböző fogalmak tisztá-zása és azoknak részletes bemutatása, akik akár zene-szerzőként, akár szövegíró-ként, előadóként — ide ért-ve a kiemelkedő cigánypri-másokat, egyes hangszere-ken kiemelkedő cigányzene-szeket is —, vagy kutató-ként istáptolták, illetve nap-jainkban is népszerűsítik ezt a sokak által kedvelt zenei ágazatot. Szűkebb pátrián-ka harmincnyolc képvisé-lik ebben a lexikonban, köz-

tűk olyan nagyságok, mint Déryné, Egressy Béni, La-votta János, Lévy József, Reményi Ede. De nagy szá-mban találhatók szövegírók, énekesek, részben korunkból is, valamint ismert cigány-prímások, mint Pertis Jenő és Pertis Pali, vagy a mező-kövesdi származású, s nagy-részt ott is élt Suha Balog család több nemzedéke, köz-tük Suha Balog Kálmán, a mostani világjáró primás, aki itthoni tartózkodása ide-jén a budapesti Royal Szál-lóban muzsikál. A kötet cí-me találó. Bizonyára sok nótakedvelő fogja érdeklő-déssel böngészni.

Liszt Ferenc Magyarorszá-gon 1874—1886 a címe Le-gány Dezső kötetének, amely szerves folytatása, de önálló műként is élvezhető része a szerző korábban megjelent Liszt Ferenc Magyarorszá-gon 1869—1873 című köny-vének. E kötet a nagy zene-szerző életének utolsó más-fél évtizedét igyekszik az ingatag feltevések, kohlma-nyoktól terhes memoárak kódéből kibontani és meg-mutatni Liszt és Magyar-

orszá-g, Budapest kapcsola-tait. Ez újabb ismeretek nélkül Magyarország és Eu-rópa zenei és általános mű-velődéstörténete meglehető-sen hézagos maradna.

Beethoven a címe és té-mája a Grove monográfi-ák sorozatában megjelent kötetnek. Az angol Grove-lexikon húsz kötete a maga nemében minden eddiginél nagyobb, értékesebb és hasz-nosabb teljesítmény. Kismo-nográfiányi zeneszerző-cím-szavait most valódi köny-vek sorozataként adja köz-re az angol szerkesztőség és nyomában a magyar Zene-műkiadó, hogy legalább eze-ket hozzáférhetővé tegye a zenekedvelők számára, akik a lexikon egészét még leg-nagyobb könyvtáraink közül is csak kevésben találják meg. A csaknem 200 oldalas kötet tehát gyakorlatilag egyetlen lexikon-címszó „kü-lönkiadása”. Beethoven tisz-telői bizonyára nagy öröm-mel fogadják.

(b)